

सहायक संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, गट-ब
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
Assistant Director in the Directorate of Cultural Affairs, Group-B
Tourism and Cultural Affairs Department

परीक्षेचे टप्पे: १) लेखी परीक्षा - २०० गुण

२) मुलाखत- ५० गुण

-: परीक्षा योजना :-

विषय व सांकेतांक (११०५)	माध्यम	प्रश्नसंख्या	गुण	कालावधी	दर्जा	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
सामान्य ज्ञान, बुद्धीमापन चाचणी, विभागाशी संबंधित घटक	मराठी	१००	२००	एक तास	पदवी	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी

अ) नकारात्मक गुणदान -

१) प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/ कमी करण्यात येतील.
२) एखाद्या प्रश्नाची एकापेक्षा अधिक उत्तरे दिली असल्यास अथवा ज्या उमेदवाराने उत्तरपत्रिकेत पूर्ण वर्तुळ चिन्हांकित केले नसेल अशा प्रश्नाचे उत्तर चुकीचे समजण्यात येऊन त्या प्रश्नाच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/कमी करण्यात येतील.
३) वरीलप्रमाणे कार्यपद्धतीचा अवलंब करताना एकूण अंतिम गुणांची बेरीज अपूर्णाकात आली तरीही ती अपूर्णाकातच राहिल व पुढील कार्यवाही त्याच्या आधारे करण्यात येईल.
४) एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर अनुत्तरित असेल तर, अशा प्रकरणी नकारात्मक गुणांची पद्धत लागू असणार नाही.

ब) अंतिम गुणवत्ता यादी ही वस्तुनिष्ठ परीक्षेतील व मुलाखतीतील एकत्रित गुणांवर आधारीत राहिल.

-: अभ्यासक्रम :-

सामान्य ज्ञान, बुद्धीमापन विषयक प्रश्न व पदाशी संबंधित घटक या विषयांमध्ये खालील घटक व उपघटकांचा समावेश असेल.

अनु क्रमांक	घटक व उपघटक
	सामान्य ज्ञान
१	१.१ महाराष्ट्राचा इतिहास
	१.२ महाराष्ट्राचा भूगोल
	१.३ माहितीचा अधिकार कायदा २००५
	१.४ महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके आणि पुरातत्त्व स्थळे आणि अवशेष अधिनियम १९६०
	१.५ भारतीय राज्यघटना
	१.६ संगणक व माहिती तंत्रज्ञान
	१.७ मानवी हक्क व जबाबदा-या
	१.८ जागतिक तसेच भारतातील व महाराष्ट्रातील चालू घडामोडी राजकीय, औद्योगिक, आर्थिक सामाजिक, शैक्षणिक, भौगोलिक, खगोलशास्त्रीय, सांस्कृतिक, वैज्ञानिक इत्यादी
	१.९ विज्ञान तंत्र
२	बुद्धिमापन विषयक प्रश्न - उमेदवार किती लवकर व अचूकपणे विचार करू शकतो याचा अंदाज घेण्याच्या दृष्टीने सदर प्रश्न विचारण्यात येतील.
३	विभागाशी संबंधित घटक/ज्ञान
	३.१ महाराष्ट्राचे सांस्कृतिक धोरण
	महाराष्ट्रातील सांस्कृतिक धोरण व त्या मागची भूमिका
	महाराष्ट्रातील सांस्कृतिक धोरणातील अग्रक्रमाच्या ठळक बाबी
	महाराष्ट्रातील सांस्कृतिक धोरणातील महिला विषयक तरतुदी
	महाराष्ट्रातील सांस्कृतिक धोरणातील लोप पावणा-या लोककला
	३.२ महाराष्ट्रातील सांस्कृतिक घडामोडी
	महाराष्ट्र भूषण पुरस्कार
	गानसम्राज्ञी लता मंगेशकर पुरस्कार

		राष्ट्रीय संस्कृती महोत्सव (एक भारत श्रेष्ठ भारत)
		नाट्य क्षेत्रासाठी महाराष्ट्र शासनाकडून देण्यात येणारे पुरस्कार
		महाराष्ट्र राज्य सांस्कृतिक पुरस्कार
		संगीत क्षेत्रातील विविध पुरस्कार
		महाराष्ट्र चित्ररथ
		हिंदवी स्वराज्य महोत्सव
		कालांगण कार्यक्रमाची वैशिष्ट्ये
		एलोरा-अजंता महोत्सव
		चल-अचल सांस्कृतिक वारसा रक्षणाकरिता राज्य स्तरावर विविध उपक्रम
	३.३	सांस्कृतिक क्षेत्रात कार्यरत विविध संघटना
		दक्षिण मध्य क्षेत्र सांस्कृतिक केंद्र व त्यांचे कार्य
		पश्चिम मध्य क्षेत्र सांस्कृतिक केंद्र व त्यांचे कार्य
		महाराष्ट्र पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालय विभाग व त्यांचे कार्य
		महाराष्ट्र पर्यटन आणि संस्कृती विभाग व त्यांचे कार्य
		पु.ल. देशपांडे महाराष्ट्र कला अकादमीचे कार्य
		दादासाहेब फाळके चित्रनगरीचे कार्य
		कोल्हापूर चित्रनगरीचे कार्य
		पुराभिलेख संचालनालयाचे कार्य
		सांस्कृतिक कार्य संचालनालयाचे कार्य
		दर्शनिका विभागाचे कार्य
		हिंदी, सिंधी आणि गुजराती साहित्य अकादमीचे कार्य
		रंगभूमी परिनिरीक्षण मंडळाचे कार्य
		संगीत नाटक अकादमी कार्य
		भारतीय सांस्कृतिक संबंध परिषदेचे कार्य
	३.४	महाराष्ट्र शासनाच्या विविध सांस्कृतिक योजना
		सांस्कृतिक कार्य संचालनालयाच्या विविध योजना
		सांस्कृतिक क्षेत्रात कार्य करणा-या विविध संस्थांना महाराष्ट्र शासनाचे अनुदान
	३.५	सांस्कृतिक कार्यक्रम व्यवस्थापन
		सांस्कृतिक कार्यक्रम व्यवस्थापनाची संकल्पना
		सांस्कृतिक कार्यक्रम व्यवस्थापनाची मूलतत्वे
		सांस्कृतिक कार्यक्रम व्यवस्थापन करताना सुरक्षेच्या दृष्टीने आवश्यक तरतुदी
	३.६	सांस्कृतिक घडामोडीचा आढावा
		महाराष्ट्रातील प्रसिध्द यात्रा, सण, उत्सव वैशिष्ट्ये
		चित्रपट क्षेत्रासाठी राज्य शासनाच्या योजना
		लोककला क्षेत्रासाठी राज्य शासनाच्या योजना
		राजर्षी शाहू महाराज वृध्द साहित्यिक व कलावंत मानधन योजना
		महाराष्ट्रातील वैविध्यपूर्ण संस्कृती स्वरूप
		महाराष्ट्रातील विविध संस्कृतीची ओळख (उदा वस्त्र, कृषी, सण)
		कलेची ओळख-प्रयोगात्मक कलेचे स्वरूप
		कला व संस्कृती परस्पर संबंध
		शास्त्रीय संगीत, उपशास्त्रीय संगीताची माहिती
		समाजमाध्यम नवमाध्यमांचा संस्कृतीवर होणारा परिणाम
		कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा संस्कृती व कला प्रकारावर होणारा प्रभाव
		आंतरराज्यीय सांस्कृतिक संबंध
		समाजमाध्यमांचा कलेवर होणारा परिणाम
		महोत्सव, कार्यक्रमाची पुर्वप्रसिध्दी तसेच कार्यक्रम पश्चात प्रसिध्दी